

احکام سازمانی

س: آیا تجسس در امور شخصی و غیر شخصی مؤمنین به دلیل امر به معروف و نهی از منکر، در صورتی که از آنان ارتکاب حرام یا ترک معروف مشاهده شود، جایز است؟ اشخاصی که برای کشف تخلفات مردم تجسس می‌کنند با اینکه مکلف به این کار نیستند، چه حکمی دارند؟
ج: مبادرت به امر بررسی و تحقیق قانونی نسبت به کار اداری کارمندان و غیر آنان توسط مأموران رسمی تفحص و تحقیق در چارچوب ضوابط و مقررات قانونی اشکال ندارد ولی تجسس در کار دیگران و یا تحقیق در اعمال و رفتار کارمندان برای کشف اسرار آنان در خارج از حدود و ضوابط قانونی برای آن مأموران هم جایز نیست. (اجوبة الاستفتئات. سؤال ۱۳۹۳)

احکام طهارت

س: آیا تیمم بدل از غسل همان احکام قطعی و ثابت غسل را دارد؟ به این معنی که آیا با آن داخل مسجد شدن جایز است؟
ج: ترتیب همه آثار شرعی غسل بر تیمم بدل از غسل جایز است، مگر این که تیمم بدل از غسل به علت تنگی وقت باشد.
(اجوبة الاستفتئات. س ۲۰۲)

احکام اقتصادی

س: گفته می‌شود که استفاده از نیروی برق برای روشنایی بیشتر از مقدار نیاز، اسراف محسوب نمی‌شود، آیا این سخن صحیح است؟
ج: شکی نیست که استفاده و مصرف هر چیز حتی نیروی برق و نور چراغ بیشتر از مقدار نیاز، اسراف محسوب می‌شود. آن چه صحیح است سخن منقول از رسول الله (صلی الله علیه وآلہ خیر، اسراف وجود ندارد.
(اجوبة الاستفتئات. س ۱۴۶۹)

احکام اجتماعی

س: آیا جواب ندادن به سلام کسی که فعل حرام انجام می‌دهد، برای تنبيه او جایز است؟
ج: جواب سلام مسلمان شرعاً واجب است، ولی اگر بر خودداری از جواب سلام به قصد نهی از منکر، عرفانی و منع از منکر صدق کند، جایز است.
(اجوبة الاستفتئات. س ۱۰۷۵)

احکام پزشکی

س: روانپزشکان غالباً برای دستیابی به علل بیماری و راههای درمان آن سؤالاتی راجع به امور شخصی و خانوادگی بیمار از او می‌کنند، آیا برای بیمار پاسخ دادن به آن سوالات جایز است؟
ج: اگر مفسده‌ای بر آن مترتب نشود و غایبت و اهانت به شخص دیگری هم محسوب نشود، اشکال ندارد.
(اجوبة الاستفتئات. سؤال ۱۳۹۵)

واجب تَعْبُدِی و واجب تَوَطَّل

واجب تَعْبُدِی: واجبی است که در انجام آن قصد قربت لازم است؛ مانند روزه‌ی ماه رمضان.

واجب تَوَطَّلی: واجبی است که در انجام آن قصد قربت لازم نیست؛ مانند ادائی دین، جواب سلام دادن، کفن و دفن میت.

(پایگاه اطلاع رسانی دفتر مقام معظم رهبری - بخش اصطلاحات فقهی)